

ZÁRUBA Fr. – MAG – 2008

Posudek diplomové práce

František Záruba:

Hrady Václava IV.

Předložená práce je svázána do tří svazků, z nichž první obsahuje vlastní text, další dva pak fotografickou a plánovou dokumentaci. Téma, které si Fr. Záruba zvolil patří v dějinách české středověké architektury ke klíčovým.

V prvním Zárubově svazku je na str. 2-32 podáno v koncizní vylíčení stavu dosavadního bádání od samého počátku až po současnost a je tu předloženo shrnutí výsledků, k nimž ve své práci dospěl.

Ocenil bych, že František Záruba tu akcentoval metodické i věcné výsledky badatelské práce Václava a Dobroslavy Menclových a že na ně i v mnohém navázal. Byl si při tom dobře vědom dobové podmíněnosti některých soudů, hypotéz a myšlenkových konstrukcí, které v práci Dobroslavy Menclové a zejména Václava Mencla přicházejí, i toho jak v jejich práci během doby došlo k určitým posunům. Tady bych ocenil, že Dobroslava Menclová ve svých studiích i ve velkém díle o českých hradech vždy věnovala pozornost historickým okolnostem i širšímu dobovému kontextu, v němž příslušné hrady vyrůstaly, nechybí tu přístup kulturní a sociální. Navíc pak dílo Dobroslavy Menclové a Václava Mencla je založeno na základě vynikající znalosti jednotlivých staveb (na tom nemění nic skutečnost, že další výzkumy tu přinesly mnohé doplňky i korektury) i na mimořádně citlivé stylové analýze.

František Záruba ve své práci na tuto badatelskou linii v mnohém navázal. Dokázal tu propojit detailní znalosti založené na stavebně-historickém průzkumu s intepretací stylového charakteru jednotlivých staveb a jejich součástí. Soudím, že význam takového metodického přístupu má své opodstatnění i v tom, že přivádí k zamyšlení nad intencemi dobového (nejen) architektonického myšlení, že pomáhá spoluformulovat úhrnný pohled na fenomén umělecké tvorby okolo roku 1400, pro který se vžil termín „krásný sloh“. Tento fenomén je charakterizován i životním stylem, který našel

v podobě hradních staveb velmi zřetelné vyjádření. I tato stránka problému je v předložené práci dobře postižena a formulována.

Kriticky se Záruba vyrovnal mimo jiné s hypotézami týkajícími se vztahu mezi dílem Petra Parléře, tvorbou svatovítské katedrální huti a hradními stavbami doby Václava IV. (zejména str. 32). Sám jsem vždy pokládal starší výklady za neuspokojivé a zavádějící.

Za úvodními kapitolami diplomové práce následují oddíly věnované jednotlivým hradům Václava IV. a nakonec oddíl, v němž je věnováno místo hradům, které se stavbami Václava IV. souvisí. Tady všude odvedl František Záruba velký kus důkladné práce, je zde velká řada dílčích zjištění a také dobrých postřehů.

Nesmírně ocenit lze oba svazky příloh. Jeden z nich obsahuje analytické plány jednotlivých objektů, které představují nejen doplněk Zárubova výkladu, ale jsou i samy o sobě cenným badatelským přínosem. Dokumentačně cenná je i obrazová dokumentace, u níž lze ocenit nejen její věcnou hodnotu, ale i kultivovanost.

Předloženou práci rád doporučuji k úspěšné obhajobě.

Praha 20. 09. 2008

Prof. PhDr. Jiří Kuthan, DrSc.